

2021/2007(INI)

10.9.2021

ARVAMUS

Esitaja: põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Saaja: õiguskomisjon

intellektuaalomandi tegevuskava kohta ELi majanduse taastamise ja
vastupidavuse toetamiseks
(2021/2007(INI))

Arvamuse koostaja: Irène Tolleret

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval õiguskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt uue intellektuaalomandi tegevuskava¹ esitamise üle ja tunnistas selle tähtsust põllumajandusliku toidutööstuse jaoks; rõhutab, et ELi toidu- ja joogisektori intellektuaalomandi õiguste ja maine kaitsmisel ühtsel turul ja rahvusvahelistel turgudel on oluline roll geograafilistel tähistel ja garanteeritud traditsioonilistel toodetel; tuletab meelde, et EL kaitseb umbes 3300 toodet geograafiliste tähistena ja 64 garanteeritud traditsiooniliste toodetena;
2. tuletab meelde, et geograafilised tähised on suure majandusliku tähtsusega, sest need moodustavad ELi toidu ja jookide kogumüügist ligikaudu 7 % ja ekspordist 15,4 %; märgib, et kõigi nende toodete väärtus on kasvanud üle 75 miljardi euro, millest rohkem kui viiendiku moodustab eksport väljapoole ELi;
3. rõhutab seetõttu, et kolmandate riikidega sõlmitavates kahe- ja mitmepoolsetes lepingutes tuleb tõhustada geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete kaitset intellektuaalomandiõigustena nii ühtsel turul kui ka kogu maailmas; usub, et geograafilised tähised peaksid olema liidu õiguses paremini kaitstud kõigi kaubandusliku väärkasutusega seotud tavade eest, sealhulgas siis, kui neid kasutatakse koostisosana või müüakse teenuse osana; rõhutab, kui oluline on tagada, et kõnealuste geograafiliste tähiste maine ei nõrgeneks kolmanda poole tõttu; rõhutab selle kaitse tähtsust selliste ELi töökohtade säilitamisel, mis on seotud nende toodete tootmise ja turustamisega; rõhutab vajadust tõhustada kõigi geograafiliste tähiste, sealhulgas kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste koostisosade päritolu kontrollimist; peab kahetsusväärseks, et ELi ja Tšiili vahelise assotsieerimislepingu ajakohastamise üle peetavatel läbirääkimistel keeldutakse andmast erikaitset ELi geograafiliste tähiste lipulaevadele, eelkõige veinisektoris;
4. juhib tähelepanu asjaolule, et reklaamikampaaniad suurendavad tarbijate usaldust toidutarneahela oluliste osade vastu ning suurendavad teadlikkust toodete kvaliteedist ja päritolust; juhib lisaks tähelepanu asjaolule, et need kampaaniad võimaldavad hõlpsalt kindlaks teha kvaliteetsete toodete ehtsust ja kaitsta neid kaudselt usurpeerimise ja imitatsioonide eest; kutsub komisjoni üles tugevdama asjaomaste õigusaktide järgmisel muutmisel geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete reklaamikampaaniaid ning tõhustama tarbijate teadlikkust, sealhulgas eesmärgiga suurendada kohalikku tarbimist, toetada lühikesi tarneahelaid ning tervislikke, vastupidavaid ja kestlikke piirkondlikke toidusüsteeme;
5. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kohandama riigihankemehhanisme, et suurendada kvaliteedimärgistega toodete, näiteks geograafilise tähisega või garanteeritud traditsiooniliste toodete kättesaadavust;

¹ Euroopa Komisjoni 25. novembri 2020. aasta teatis „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks“ (COM(2020)0760).

6. täheldab internetimüügi kasvu COVID-19 pandeemia ajal ning selle turu suurt potentsiaali geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul, kuid rõhutab, et selle ärakasutamiseks peavad intellektuaalomandiõigused olema paremini kaitstud; juhib tähelepanu sellele, et geograafiliste tähiste kaitset tuleks kohaldada kõigi kaupade suhtes, mida müüakse veebis, ning et geograafiliste tähiste tootjatele tuleks teha kättesaadavaks menetlused, et vältida geograafiliste tähiste kaitset kahjustavate domeeninimede pahauskset registreerimist; kutsub komisjoni üles olema veebikeskkonnas kaitsmisel esirinnas, lisades eelkõige selle kahe- ja mitmepoolsetesse kaubanduslepingutesse; tuletab meelde, et Euroopa Parlament tegi selles valdkonnas ettepanekuid ühise põllumajanduspoliitika reformi käsitlevate arutelude käigus ning et komisjon nõustus neid ettepanekuid hindama; peab tervitatavaks komisjoni kavatsust teha koostööd rahvusvaheliste partneritega, et kaitsta geograafilisi tähiseid kogu maailmas Ülemaailmse Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO) mitmepoolse Lissaboni registri kaudu ja suurendada oma osalust ülemaailmsel internetifoorumitel tagamaks rahvusvahelise domeeninimede süsteemi (DNS) täielik austamine intellektuaalomandiõiguste, sealhulgas geograafiliste tähiste osas;
7. on arvamusel, et tootjate halduskoormuse probleem, mis on seotud geograafilise tähisega kaitstud toodete ja garanteeritud traditsiooniliste toodete spetsifikatsioonide registreerimise, muutmise ja haldamisega, peaks olema tulevaste arutelude keskmes; tuletab meelde, et geograafilise tähiste spetsifikatsioonide muutmise menetlusi on ühise põllumajanduspoliitika reformi läbivaatamise raames veinitorudete ja toiduainete osas lihtsustatud ja tõhusamaks muudetud ning et sellist suundumust tuleks tulevikus tugevdada;
8. rõhutab vajadust laiendada geograafilise tähisega kaitstud toodete tootjarühmade ülesandeid; on sellega seoses seisukohal, et ühise põllumajanduspoliitika reformi raames heaks kiidetud kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähisega juustude ja sinkide tarnete haldamise vahendite laiendamine kõikidele põllumajandussektoritele ja veinisektoritele on oluline samm selle eesmärgi saavutamiseks; kutsub komisjoni üles tegema edasisi ettepanekuid, et võimaldada tootjarühmadel nende toodete mainet ja turustamist paremini hallata ning suurendada nende mõjuvõimu väärtusahelas;
9. toetab komisjoni soovi parandada ja ühtlustada geograafiliste tähistega seotud õigusnorme, mis on praegu esindatud neljas ELi määruses (kolm määrust võeti vastu pärast ühise põllumajanduspoliitika reformi), ent soovib rõhutada vajadust säilitada veinitorudete ja piiritusjookide jaoks spetsiifiline, kuid ühtne raamistik;
10. võtab teadmiseks komisjoni eesmärgi innustada geograafilise tähisega kaitstud toodete tootjaid turustama kestlikke tooteid, et vastata ühiskondlikele nõudmistele ja tarbijate ootustele; soovib rõhutada, et Euroopa Parlamendi algatusel on ühise põllumajanduspoliitika reformi raames antud tootjatele võimalus lisada vabatahtlikult spetsifikatsioonidesse oma toodete panus kestliku arengu seisukohalt; leiab, et sellist võimalust tuleks komisjoni tulevaste algatuste raames tugevdada;
11. nõuab, et geograafilised tähised oleksid ennekõike intellektuaalomandi kaitse elemendid ja ehtsuse tunnus, näidates toodete päritolu; nõuab, et komisjoni tulevaste algatustega ei kahjustataks geograafilisi tähiseid ega garanteeritud traditsioonilisi tooteid otseselt ega

kaudselt meetmete kaudu, mis võivad neile kahjulikuks osutada; rõhutab eelkõige vajadust leida strateegia „Talust taldrikule“ eelseisvate algatuste raames tasakaalustatud lahendus toitumisealase teabe märgistuse osas;

12. tunnistab, et innovatsiooni stimuleerimine seemnete ja taimesortide vallas on äärmiselt oluline, et täita põllumajandustootjate ja tarbijate nõudmisi; rõhutab, et taimede ja loomade aretamisel tehtavad edusammud vähendavad kasvuhoonegaaside heitkoguseid, pakkudes tõhusamat ja ohutumat põllumajandust;
13. on seisukohal, et on oluline kaitsta intellektuaalomandiõigusi viisil, mis edendaks teadusuuringuid ja innovatsiooni, eelkõige selleks, et võtta kasutusele vastupidavamad põllukultuurisordid, et tulla toime kliimamuutustega, saavutada kestlikud agroökoloogilised põllumajandusmudelid, mis säästaksid loodusvarasid ning austaksid mittekaitstava paljundusmaterjali ja heterogeense materjali potentsiaali orgaanilises sektoris ning aitaksid kaasa kestliku arengu eesmärkide ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisele; rõhutab, et taimesortide õiguste kaitse eeldab ELis tugevat ja jõustatatavat kaitseüsteemi; märgib, et intellektuaalomandiõigused peavad samuti aitama kaasa toiduohutuse saavutamisele ning panustama meie põllumajandusliku toidutööstuse mudeli vastupanu- ja konkurentsivõimesse;
14. tuletab meelde oma 19. septembri 2019. aasta resolutsiooni taimede ja olemuselt bioloogiliste meetodite patentsuse kohta; rõhutab siiski, et intellektuaalomandiõiguste pärast ei tohiks väheneda liikide ja sortide mitmekesisus ega põllumajandustootjate sõltumatus; toonitab, et ühenduse sordikaitse süsteem hõlmab põllumajandustootjate sõltumatuse tingimusi ja tagatise ning peab seetõttu jääma ainsaks taimesortide kaitse süsteemiks; rõhutab sellega seoses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni deklaratsiooni talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste kohta;
15. on seetõttu veendunud, et põllumajandustootjad peavad jääma oma seemnete ja aretusmaterjali omanikeks kooskõlas sordikaitse süsteemiga, mis on ette nähtud Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) poolt ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94², ning neil peab olema võimalik valida ja kohandada oma seemneid kohalike tingimuste ja vajadustega; kordab, et taime- ja loomasordid, sealhulgas nende osad ja tunnused, olemuselt bioloogilised protsessid ja sellistest protsessidest tulenevad tooted ei tohi mingil juhul olla patentitavad vastavalt direktiivile 98/44/EÜ³ ja ELi seadusandja taatele, ning on selle põhimõtte rakendamisel jätkuvalt valvas, tunnistades seeläbi, et kõik üldkasutatavad taimed ja loomad on kõigi jaoks ühine pärand;
16. rõhutab ühenduse sordikaitse süsteemi tähtsust selle tagamisel, et sordiaretajad saaksid jätkata uute sortide arendamist kestliku toidu tootmise ja aianduse jaoks, millest saaksid kasu aretajad, kasvatajad, põllumajandustootjad, tarbijad ja ühiskond tervikuna; tervitab ühenduse sordikaitse süsteemi lisamist intellektuaalomandi tegevuskavasse, et parandada sordikaitset ning tagada seeläbi süsteemi tõhusus tulevikus ja selle nõuetekohane kohaldamine; rõhutab, et sordikaitse süsteemi tugevuseks on tasakaalustatud viis, kuidas see kaitseb aretajate tegevust ning samal ajal tänu aretaja

² Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 1998. aasta direktiiv 98/44/EÜ, biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta (EÜT L 213, 30.7.1998, lk 13).

erandile tagab selle, et teised võivad vabalt kasutada kaitstud sorti uute sortide loomiseks ja turustamiseks;

17. märgib, et praegune põllumajandusliku intellektuaalomandi süsteem on nõuetekohaselt toiminud; rõhutab, et patentide ja taimesortide õiguste kaitse mudeli kooseksisteerimine on soodustanud põllumajanduses innovaatiliste lahenduste käivitamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaitsma sektori ja üldise huvi innovatsioonisuutlikkust selliselt, et tagatakse tõhus juurdepääs taimsele paljundusmaterjalile ja selle kasutamine, et mitte segada tavaid, millega tagatakse põllumajandustootja õigused ja aretaja erand; tuletab meelde, et rahvusvaheliste uute taimesortide kaitse konventsioonis ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94 sätestatud taimesortide õiguste süsteem ei loo võimalust, et taimesordi õiguste omanik saaks takistada muudel isikutel kaitstud taimesordi kasutamist muude aretustegevuste läbiviimiseks;
18. rõhutab, et bioloogilise materjali staatuse ja patentsuse läbipaistvuse suurendamiseks tuleb teha suuri jõupingutusi; märgib, et aretajatele tuleb anda piisav juurdepääs teabele aretamisel kasutatava bioloogilise materjali kohta; rõhutab, et komisjon peaks võtma kasutusele uusi viise tõhusaks konsulteerimiseks ja teabevahetuseks; on vastu igasugusele elusloomade patentimisele;
19. väljendab heameelt selle üle, et intellektuaalomandi tegevuskava raames soovib komisjon uurida mittepõllumajandustoodete geograafiliste tähiste kaitsesüsteemi teostatavust ELi tasandil; on seisukohal, et selline algatus võimaldaks ELi tootjatel täielikult ära kasutada Genfi redaktsiooni rahvusvahelise süsteemi pakutavaid võimalusi Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni hallatavate päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste rahvusvaheliseks registreerimiseks;
20. võtab teadmiseks, et komisjoni poolt mittepõllumajandustoodete geograafiliste tähiste kaitsesüsteemi loomiseks korraldatud esialgse mõjuhinna osas toimunud sidusrühmadega peetud konsultatsioonide raames avaldati kõnealusele ELi algatusele laialdast toetust, rõhutades asjaomaste toodetega kaasnevaid võimalikke eeliseid rahvusvahelise kaubanduse, läbipaistvuse ja päritolu tuvastamise osas tarbijatele ning majandusarengu osas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning ELi maapiirkondadele.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	9.9.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 7 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Alin Mituța, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Claude Gruffat, Petros Kokkalis, Cristina Maestre Martín De Almagro, Joëlle Mélin, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

37	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Joëlle Mélin
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella

7	-
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Sarah Wiener

1	0
ID	Ivan Davids

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu